# ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท

# Factors Influencing the Effectiveness of the Dengue Hemorrhagic Fever (DHF) Prevention and Control Program in the Area of Chainat Province

ไพศาล ขุนวิเศษ[1*]
ศรายุทธ นกใหญ่[2] สุทธิพงษ์ เกียรติวิชญ์[3] ณัฐวุฒิ เพชรคง[4] คัมภีร์ คัมภีรญาณนนท์[5] และ จิดาภา ถิรศิริกุล[6]
Paisan Khunvised[1*],
Sarayut Nokyai[2], Suttipong Kiartivich[3], Nattawut Petchkong[4], Kampee Kampeerayannon[5] and Jidapa Thirasirikul[6]

## บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ระดับประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท เป็นการวิจัย เชิงปริมาณ โดยมีประชากร คือ ประชาชนทั่วไปที่อายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ของจังหวัดชัยนาท จำนวน 259,958 คน และกลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และสถิติเชิงอ้างอิง คือ สถิติสหสัมพันธ์เพียร์สันและการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัย พบว่า ระดับประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท อยู่ในระดับมาก ในด้านของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก คือ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับมาก ปัจจัยด้านทัศนคติในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก อยู่ในระดับมากที่สุด ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และปัจจัยด้านทัศนคติในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก มีอิทธิพลประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**คำสำคัญ**: ประสิทธิผล การป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จังหวัดชัยนาท

---

[1]ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
[2]ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
[3]ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
[4]ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
[5]ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
[6]ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต
[*]Corresponding author ; email : koonvisas2516@gmail.com
[1]Ph.D. of Public Administration Rangsit University
[2] Ph.D. of Public Administration Rangsit University
[3]Ph.D. of Public Administration Rangsit University
[4]Ph.D. of Public Administration Rangsit University
[5]Ph.D. of Public Administration Rangsit University
[6]Assistant professor, public administration Rangsit University

**Abstract**

This Action Research aimed to examine the effectiveness of the Dengue Hemorrhagic Fever prevention and control program in the area of Chainat Province, Thailand and to study factors which are able to influence the effectiveness of DHF prevention and control program in the area of Chainat Province, Thailand. It was a quantitative research. Population who aged 18years old and over of Chainat Province, totally 259,958 residents, were selected by random sampling to get the study samples of 400 respondents. Data was collected by questionnaires and analyzed by descriptive statistic including Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation, and Inferential Statistics such as Pearson's Correlation Coefficient and Enter Multiple Regression Analysis. The results were showed that the effectiveness of DHF prevention and control program in the area of Chainat Province, was at the high level. Factors in relation with the effectiveness of the DHF prevention and control program were revealed that the participation of DHF prevention and control program was at the high level. The attitude towards DHF prevention and control program, and the knowledge of DHF prevention and control program were at the highest level. The hypothesis testing results of the relationship and the prediction were indicated that the participation of DHF prevention and control program, and the attitudes towards DHF prevention and control program were able to influence the effectiveness of DHF prevention and control program with statistically significant difference at 0.01 level.

**Keywords:** Effectiveness, Prevention and Control Program of Dengue Hemorrhagic Fever and Chainat Province

## บทนำ

โรคไข้เลือดออกถือเป็นปัญหาทางด้านสาธารณสุขที่มีสำคัญปัญหาหนึ่งที่อยู่คู่สังคมไทยมาอย่างช้านานซึ่งโรคดังกล่าวเป็นโรคติดต่อที่นำโดยยุงลาย ซึ่งอุบัติการณ์ของการเกิดโรคดังกล่าวมีการระบาดในประเทศไทยเป็นครั้งแรกเมื่อปี 2492 มีรายงานจากโรงพยาบาลศิริราชว่า พบผู้ป่วยมีไข้สูงพร้อมกับมีเลือดออกตามผิวหนัง ตั้งแต่ปี 2493 – 2500 มีผู้ป่วยด้วยอาการนี้มากกว่า 1,500 ราย ต่อมาในปี 2501 มีรายงานผู้ป่วย 2,706 ราย เสียชีวิต 296 ราย อัตราการป่วย 10.6 ต่อประชากรแสนคน อัตราป่วยตายร้อยละ 10.9 และตั้งแต่ในปี 2503 - 2557 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกในประเทศไทยรวม 2,919,383 ราย เสียชีวิต 12,435 ราย (Ong-art, 2017) ซึ่งในแผนยุทธศาสตร์กรมควบคุมโรค ปี 2555 - 2559 ได้เน้นการดำเนินงานไปที่การควบคุมยุงลายซึ่งเป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออกและจากสถิติผู้ป่วยสะสม ณ วันที่ 5 มกราคม 2560 มีจำนวนผู้ป่วยสะสมจาก ปี 2559 (สัปดาห์ที่ 52) พบว่า มีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกจำนวน 63,310 ราย จำนวนผู้เสียชีวิตจำนวน 61 ราย อัตราการป่วยตายร้อยละ 0.10 ซึ่งจากการคาดการณ์ของสำนักโรคติดต่อนำโดยแมลงคาดว่าในปีพุทธศักราช 2560 จะมีผู้ป่วยไข้เลือดออกประมาณ 80,000 - 100,000 รายซึ่งคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจากปีพุทธศักราช 2559 ประมาณ ร้อยละ22 - 37 (Bureau of Communicable Diseases by Insects, 2017) จากที่สถิติที่ได้กล่าว ไปแล้วข้างต้นการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาประกอบกับในปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนในการป้องกันโรคไข้เลือดออกที่สามารถนำมาใช้กับคนได้อย่างสมบูรณ์เพราะฉะนั้นการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่ดีที่สุดจึงอยู่ที่การทำลายและการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายซึ่งจะเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตัวหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนหรือชุมชนโดยตรง

จากการพยากรณ์โรคไข้เลือดออกและการประเมินพื้นที่เสี่ยงของกรมควบคุมโรคกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญกับโรคไข้เลือดออกเป็นอย่างมากโดยมีการกำหนดแผนงานมาตรการและการใช้ทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันเวลาโดยเฉพาะพื้นที่เสี่ยงต้องเน้นมาตรการการป้องกันโรคล่วงหน้าโดยการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อควบคุมแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายได้มากที่สุดโดยเฉพาะช่วงเวลาสำคัญที่ควรดำเนินการคือช่วงเดือนมกราคม – เมษายนซึ่งเป็นช่วงที่โอกาสการแพร่ของโรคเกิดขึ้นน้อยที่สุดทั้งนี้องค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินการคือความร่วมมือจากประชาชนชุมชนอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องซึ่งมี

ความจำเป็นที่ภาครัฐต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านอุปกรณ์เครื่องมือสารเคมีและทีมสอบสวนควบคุมโรค (SRRT) ให้มีความเพียงพอและมีประสิทธิภาพที่สามารถควบคุมโรคได้อย่างทันเวลาในพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่เกิดโรคเพื่อควบคุมการระบาดไม่ให้เกิดการแพร่กระจายในวงกว้างซึ่งมีความสอดคล้องกับกับหลักคิดสาธารณสุขแนวใหม่ที่ตระหนักถึงบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมเพื่อส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคโดยมุ่งเน้นการควบคุมปัจจัยที่กำหนดสภาวะและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ รวมทั้งความจำเป็นที่จะหามาตรการปรับเปลี่ยนเพื่อเอื้อต่อสุขภาพที่ดีให้ประชาชนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรงและมีส่วนร่วมในการจัดการปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ให้เอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี

โดยจากสถิติการระบาดของโรคไข้เลือดออกในรอบหลายปีที่ผ่านมา พบว่า มีหลายจังหวัดที่มีแนวโน้มในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่ดีขึ้น ซึ่งหนึ่งในจังหวัดที่มีแนวโน้มที่ดีขึ้นในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือด คือ จังหวัดชัยนาท เนื่องจากสถิติการระบาดของโรคไข้เลือดออกในจังหวัดชัยนาท ในปี พ.ศ. 2551 พบอัตราการป่วยโรคไข้เลือดออกมีค่าเท่ากับ 81.41 ต่อแสนประชากรซึ่งมีอัตราผู้ป่วยมากเป็นอันดับที่ 2 ของเขตบริการสุขภาพจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2559 พบอัตราการป่วยโรคไข้เลือดออก 28.62 ต่อแสนประชากรและมีผู้ป่วยมากเป็นอันดับที่ 4 ของเขตบริการสุขภาพ (Department of Disease Control, 2017) ซึ่งถือว่า มีแนวโน้มในการพัฒนาทางการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกที่ดีขึ้นเป็นลำดับและในการคาดการณ์ของกรมควบคุมโรคปี พ.ศ. 2560 พบว่า จังหวัดชัยนาทอยู่ในกลุ่มพื้นที่เสี่ยงโรคไข้เลือดออกในระดับต่ำในทุกเขตอำเภอ (Bureau of Epidemiology Department of Disease Control Ministry of Public Health, 2017) ซึ่งถ้าพิจารณาจากสถิติที่ผ่านมาจะพบได้ว่า อัตราการเกิดของโรคไข้เลือดออกในจังหวัดชัยนาทมีแนวโน้มในการลดลงอย่างต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่จังหวัดชัยนาท และจากการค้นคว้าทางเอกสารพบว่า กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขได้มีแผนยุทธศาสตร์ในการป้องกันโรคติดต่อนำโดยแมลง ได้ให้ความสำคัญกับปัญหาไข้เลือดออกและถือเป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติ (National Policy) โดยมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ เช่น กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร เป็นต้น ในการบูรณาการร่วมกันในการป้องกันและควบคุมโรคดังกล่าว ซึ่งเราจะเห็นได้ว่า ในระดับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญกับปัญหาโรคไข้เลือดออกเป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ต้องการซึ่งในทุกพื้นที่ ทุกอำเภอ ทุกจังหวัด ต้องมีการปฏิบัติตามแผนนโยบายดังกล่าว ซึ่งเราจะเห็นได้ว่าในระดับนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความสำคัญกับปัญหาโรคไข้เลือดออกเป็นอย่างมาก โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ต้องการซึ่งในทุกพื้นที่ ทุกอำเภอ ทุกจังหวัด ต้องมีการปฏิบัติตามแผนนโยบายดังกล่าว

ผู้วิจัยได้มองเห็นว่ายังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากประเด็นยุทธศาสตร์ที่มีผลสำคัญทำให้อัตราการป่วยของผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกลดลง เป็นสาเหตุที่ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจในปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกและมีผลเกี่ยวเนื่องกับการลดลงของอัตราผู้ป่วยซึ่งก็ยังไม่สามารถสรุปได้ว่าอุบัติการณ์ของโรคไข้เลือดออกที่ลดลงในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาทนั้นเกิดจากสาเหตุใดที่เข้ามา มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลที่ดีขึ้นในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกนำมาซึ่งความสนใจผู้วิจัยที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวางแผนดำเนินการในการควบคุมและป้องกันโรคไข้เลือดออกของจังหวัดชัยนาทต่อไปในอนาคต

## วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท

## วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยในรูปแบบ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากสื่อต่างๆ ได้แก่ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บทความ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยและข้อมูลทางอินเตอร์เน็ต มาเป็นข้อมูลเบื้องต้น จากนั้นนำข้อมูลเหล่านี้มาพิจารณาร่วมกับแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาสร้างกรอบแนวความคิดและสมมุติฐาน

ขั้นที่ 2 แจกแบบสอบถามไปยังกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นประชาชนที่อายุ 18 ปีขึ้นไปในจังหวัดชัยนาท จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาประมวลผลในทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

**ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในจังหวัดชัยนาท ที่อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 259,958 คน และได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา 400 คน โดยการใช้การสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมา 400 ชุด

**เครื่องมือการวิจัย**

เครื่องมือในการวิจัย (Research Instrument) ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพสมรส

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของประชาชนจำนวน 9 ข้อคำถาม และหลังจากนั้นทำการสรุปผลการวัดความรู้ในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก โดยนำมาจัดกลุ่ม

ส่วนที่ 3 – 5 เป็นข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อใช้สอบถามทัศนคติของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชน การประเมินประสิทธิผลของการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด

**การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ**

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่ จังหวัดชัยนาท
3. สร้างแบบสอบถามปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท
4. ตรวจสอบเนื้อหาของแบบสอบถามว่าครอบคลุมวัตถุประสงค์ของงานวิจัยหรือไม่และนำแบบสอบถามฉบับร่างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมและภาษาที่ใช้ ในแบบสอบถาม
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอแก่ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) โดยข้อใดมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือเป็นข้อคำถามที่มีความเที่ยงตรง ซึ่งในแบบสอบถามมีค่าค่าดัชนีความสอดคล้องโดยเฉลี่ยเท่ากับ 0.67

6. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบใช้กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกันกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-Out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิอัลฟาของ ครอนบาค ($\alpha$ – Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นได้ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.72

7. นำแบบทดสอบที่ผ่านการทดลองใช้ และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือแล้ว มาแก้ไขปรับปรุงเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลในงานวิจัยต่อไป

**การเก็บรวบรวมข้อมูล**

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยรังสิต ถึง กลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บข้อมูลการวิจัย
2. ผู้วิจัยได้ชี้แจงจุดประสงค์ ความมุ่งหมายและซักซ้อมความเข้าใจในการเก็บแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง
3. ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องเมื่อรับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จึงนำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

**การวิเคราะห์ข้อมูล**

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการดำเนินการกับข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ เพื่อนำมาซึ่งการตอบสมมติฐานและตอบโจทย์วิจัย โดยผู้วิจัยได้การวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้สถิติความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตาม และทดสอบปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น (Multicollinearity) และสถิติ Multiple Regression ด้วยวิธี Enter

## สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 400 คน พบว่า ด้านเพศส่วนใหญ่ จำนวน 270 คน เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.50 ด้านอายุ ส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 40 - 50ปี คิดเป็นร้อยละ 29.80 ด้านระดับการศึกษาส่วนใหญ่เรียนจบระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27 ด้านสถานภาพสมรสส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 61.80 ด้านรายได้ส่วนใหญ่ มีรายได้ 10,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 64.80 และด้านอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 26.5

2. การวิเคราะห์ระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ระดับความรู้ของประชาชน ทัศนคติของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท

**ตารางที่ 1** ความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท

| ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง | ระดับความคิดเห็น | | ค่าระดับ | อันดับที่ |
|---|---|---|---|---|
| | $\overline{X}$ | S.D. | | |
| 1. การมีส่วนร่วมของประชาชน | 4.03 | .68 | มาก | 3 |
| 2. ระดับความรู้ของประชาชน | 4.53 | .61 | มากที่สุด | 1 |
| 3. ทัศนคติของประชาชน | 4.10 | .60 | มาก | 2 |
| **รวม** | **4.22** | **.63** | **มาก** | |

3. วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรต้น (Multicollinearity) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์กันเองของตัวแปร โดยวิธีการสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น คือ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

**ตารางที่ 2** เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท จำนวน 3 ปัจจัย

| ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก | ($x_1$) | ($x_2$) | ($x_3$) |
|---|---|---|---|
| 1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ($x_1$) | 1.00 | .077 | .442 |
| 2. ระดับความรู้ของประชาชน ($x_2$) | | 1.00 | .092 |
| 3. ทัศนคติของประชาชน ($x_3$) | | | 1.00 |

**หมายเหตุ** - ทดสอบ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

4. ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรต้นหรือตัวแปรอิสระทั้งหมดไม่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์คู่ใดที่มีค่าความสัมพันธ์เกินกว่า 0.80 ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 จึงถือว่าตัวแปรต้นทั้งหมดไม่มีปัญหาความสัมพันธ์กันเองหรือไม่มีปัญหา Multicollinearity จึงสามารถศึกษาวิเคราะห์ตัวแปรต้นทั้งหมดที่ส่งผลต่อตัวแปรตามด้วยเทคนิคการวิเคราะห์สมการพหุถดถอย (Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษาอิทธิพลของตัวแปรต้นที่มีต่อตัวแปรตามได้

วิเคราะห์หาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่ จังหวัดชัยนาท (Multiple Regression)

ในการทดสอบสมมติฐานตัวแปรอิสระทั้ง 3 ตัว คือ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านระดับความรู้ของประชาชน ด้านทัศนคติของประชาชน มีตัวใดตัวหนึ่งซึ่งสามารถทำนายประสิทธิผลของการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาทได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระทั้ง 3 ด้าน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 3

**ตารางที่ 3** ค่าสัมประสิทธิ์และค่าสถิติทดสอบปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลของการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท

| ปัจจัยที่อิทธิพลต่อประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรค | Unstandarddized Coefficients | | Standarddized Coefficients | t | Sig. |
|---|---|---|---|---|---|
| | B | Std. Error | Beta | | |
| 1. ค่าคงที่ | 1.123 | .213 | | 5.28 | .000 |
| 2. การมีส่วนร่วมของประชาชน($X_1$) | .599 | .032 | .683 | 18.68 | .000 |
| 3. ระดับความรู้ของประชาชน ($X_2$) | -.039 | .032 | -0.04 | -1.22 | .222 |
| 4. ทัศนคติของประชาชน($X_3$) | .172 | .042 | .150 | 4.11 | .000 |
| **R = 0.759 $R^2$ = .576 $SE_{est}$ = .389 F = 178.995 Sig. = .000** | | | | | |

R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

$R^2$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์

$SE_{est}$ แทน ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์

F แทน สถิติที่ใช้เปรียบกับค่าวิกฤตจากการแจกแจงแบบเอฟเพื่อทราบนัยสำคัญของ R

จากตาราง 3 พบว่า ปัจจัยหลัก 3 ตัวแปรซึ่งเป็นตัวพยากรณ์ประสิทธิผลของการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ถูกคัดเลือกเข้าสมการพยากรณ์ปัจจัยหลักที่เป็นตัวพยากรณ์ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน ($x_1$) ทัศนคติของประชาชน ($x_3$)โดยปัจจัยทั้ง 2 ค่า โดยค่า R = .759 มีค่าเข้าใกล้ 1.00 แสดงว่า มีความสัมพันธ์สูงสามารถใช้ตัวแปรต้นทั้งหมดพยากรณ์ตัวแปรตามได้ดีและสามารถอธิบายประสิทธิผลของการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท($R^2$) ได้ร้อยละ 57.60 และมีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ ($SE_{est}$) เท่ากับ 0.389 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าสถิติจากตารางนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ปัจจัยส่งผลต่อประสิทธิผลของการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ได้ดังนี้

สมการในรูปแบบคะแนนดิบ $Y = 1.123 + 0.172X_1 - 0.039X_2 + 0.599X_3$

สมการในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน $Y = 0.683X_1 - 0.04X_2 + 0.150X_3$

**การนำสมการไปปรับใช้**

จากสมการที่คำนวณค่าทางสถิติปรากฏว่าตัวแปรต้นทั้ง 3 ตัว มีเพียง 2 ตัวที่มีความสัมพันธ์และสามารถนำไปใช้ในการพยากรณ์การจัดการปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ได้ร้อยละ 75.90 (R=0.759) ซึ่งสามารถอธิบายความผลการวิเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้

**การมีส่วนร่วมของประชาชน ($X_1$)** จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยพหุคูณ (b1 = 0.599) หมายความว่า คะแนนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ($X_1$) เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะมีคะแนนเกี่ยวกับประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรคในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.599 คะแนน เมื่อควบคุมให้ตัวแปรต้นตัวอื่นๆ ในสมการคงที่ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน ($X_1$) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อประสิทธิผลต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งหมายความว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การมีส่วนร่วมค้นหาปัญหา การมีส่วนร่วมการวางแผนดำเนินกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จะทำให้ประสิทธิผลต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาทดียิ่งขึ้น

**ระดับความรู้ของประชาชน ($X_2$)** จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยพหุคูณ (b2 = -0.039) หมายความว่า คะแนนเกี่ยวกับระดับความรู้ของประชาชน ($X_2$) เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะมีคะแนนเกี่ยวกับประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรคในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท เพิ่มขึ้นเท่ากับ -0.039 คะแนน ซึ่งระดับความรู้ของประชาชนไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรค ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท อย่างไรก็ดีจากการที่ค่า b ที่ได้เป็นลบ แสดงถึงความสัมพันธ์แบบผกผัน

**ทัศนคติของประชาชน ($X_3$)** จากการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยพหุคูณ (b3 = 0.172) หมายความว่า คะแนนเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชน ($X_3$) เพิ่มขึ้น 1 คะแนน จะมีคะแนนเกี่ยวกับประสิทธิผลการป้องกันและควบคุมโรค ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท เพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.172 คะแนน เมื่อควบคุมให้ตัวแปรต้นตัวอื่นๆในสมการคงที่ นั้นคือ ทัศนคติของประชาชน ($X_3$) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลต่อการป้องกัน และควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งหมายความว่า ทัศนคติของประชาชน เช่น การตระหนักในความร้ายแรงของโรคไข้เลือดออก การให้ความสำคัญในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จะทำให้ประสิทธิผลต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาทดียิ่งขึ้น

## อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง"ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท" ได้ตัวแปรที่สอดคล้องกับผลการวิจัย 2 ตัวแปร ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนและทัศนคติที่ดีของประชาชน ซึ่งผู้วิจัยจะอภิปรายในแต่ละตัวแปรต้น ดังต่อไปนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาทหรือไม่นั้น พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท กล่าวคือ ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากก็จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลมากในการในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งการมีส่วนร่วมจากผลการศึกษานี้ พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมากด้านการทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง การรณรงค์ป้องกันโรคในชุมชนและการร่วมมือกับ อสม. ในหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการดูแลตนเองและสมาชิกในครัวเรือนเมื่อเกิดโรคไข้เลือดออก สอดคล้องกับ Soodjai (2014) ที่ว่า ประชากรส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงานเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

2. ความรู้ของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกอย่างไรก็ตาม ผลการศึกษา พบว่า ระดับความรู้ของประชาชนไม่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท กล่าวคือ ระดับความรู้มากหรือน้อยของประชาชนไม่ได้ส่งผลต่อประสิทธิผลด้านการกำจัดลูกน้ำยุงลาย การทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย การป้องกันพาหะนำโรค การกำจัดพาหะนำและการปฏิบัติดูแลตนเองเมื่อป่วย ที่เป็นเช่นนี้ อาจเนื่องมาจาก โรคไข้เลือดออกไม่ใช่ปัญหาใหญ่และปัญหาใหม่สำหรับประชาชน เป็นเรื่องคุ้นเคยที่ประชาชนได้ร่วมมือกับทางหน่วยงานรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแกนนำ อสม. เป็นประจำต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะช่วงฤดูฝนหรือช่วงเวลาที่เกิดการระบาด ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานกระทรวงสาธารณสุขได้มีการรณรงค์ให้ความรู้ผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ ส่งผลให้ระดับความรู้ของประชาชนนั้นถูกสั่งสม สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Good (1973 : 15) ที่ว่า ความรู้มีความสำคัญและเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์มาเป็นเวลายาวนาน เป็นข้อมูลที่มนุษย์ได้รับและเก็บรวบรวมจากประสบการณ์ต่าง ๆ การที่บุคคลยอมรับหรือปฏิเสธสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้อย่างมีเหตุผล บุคคลควรจะต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับสิ่งนั้น เพื่อประกอบการตัดสินใจ นั่นก็คือ บุคคลจะต้องมีข้อเท็จจริง หรือข้อมูลต่างๆ ที่สนับสนุนและให้คำตอบข้อสงสัยที่บุคคลมีอยู่ ชี้แจงให้บุคคลเกิดความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อเรื่องใด เรื่องหนึ่ง รวมทั้งเกิดความตระหนักความเชื่อ และค่านิยมต่าง ๆ

3. ทัศนคติที่ดีของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกจากการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติที่ดีของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก ว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาทหรือไม่นั้น พบว่า ทัศนคติของประชาชนในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกว่ามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท กล่าวคือ ประชาชนมีทัศนคติที่ดีในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากก็จะส่งผลให้เกิดประสิทธิผลมากในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในเขตพื้นที่จังหวัดชัยนาท ซึ่งการมีทัศนคติที่ดีจากผลการศึกษานี้ พบว่า ประชาชนมีทัศนคติที่ดีในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการรับรู้ในการกำจัดลูกน้ำยุงลายโดยการทำลาย แหล่งเพาะพันธุ์ยุงว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ การรับรู้ว่าประชาชนในชุมชนมีภาระหน้าที่ความร่วมมือของต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคไข้เลือดออกที่สามารถทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้ สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Hornby (2001 : 62) ที่ว่า ทัศนคติเป็นตัวตัดสินพฤติกรรม เป็นความรู้สึกเชิงบวกหรือเชิงลบ เป็นสภาวะจิตใจในการพร้อมที่จะส่งผลกระทบต่อการตอบสนองของบุคคลนั้น ๆ ต่อบุคคลอื่น ๆ ต่อวัตถุหรือต่อสถานการณ์

## ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงความรุนแรงของปัญหาและความตระหนัก ในหน้าที่ของตนเองต่อความร่วมมือด้านป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกแต่ยังขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนและตัดสินใจ ดังนั้นจึงควรมุ่งเน้นการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการวิเคราะห์สาเหตุ การกำหนดมาตรการทางสังคมและการจัดทำข้อเสนอแนะแก้ไขปัญหาร่วมกันในชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิผลในการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกมากยิ่งขึ้น โดยควรมีการสำรวจศึกษาข้อมูลสถานการณ์และสะท้อนคืนผลการวิเคราะห์ในเวทีประชาคมหมู่บ้าน เพื่อร่วมปรึกษาหารือและกำหนดแนวทางมาตรการแก้ไขปัญหาร่วมกันทั้งชุมชน

2. ควรมีการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้มีความเชี่ยวชาญและมีการทำงานเป็นทีมโดยจัดตั้งเป็นทีมป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก และหน่วยงานองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและหน่วยบริการสาธารณสุขช่วยสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น เช่น งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และเคมีภัณฑ์ รวมถึง องค์ความรู้และทักษะการใช้เครื่องมือเครื่องพ่นหมอกควันหรือสารเคมี เพื่อควบคุมป้องกัน ตลอดจนการเฝ้าระวังและส่งต่อระบบการรักษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกในระดับครัวเรือนและชุมชน

3. ควรสร้างช่องทางการสื่อสารข้อมูลป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกให้เข้าถึงประชาชนที่ง่ายสะดวกรวดเร็วและทันสมัย เช่น App การป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกทุกกลุ่มวัยสำหรับประชาชน การใช้สื่อสิ่งพิมพ์ หอกระจายข่าวและสื่อบุคคล ผ่านบริบทวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีแต่ละท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการรับรู้สถานการณ์ปัจจุบันและการปรับพฤติกรรม เสริมสร้างทักษะที่จำเป็นในการดูแลตนเองอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอด้านการป้องกันและควบคุมไข้เลือดออกในระดับครัวเรือน ทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติ

## เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2560). **สถานการณ์โรคไข้เลือดออก**. สืบค้นเมื่อ 26 ธันวาคม 2559, จากhttp://www.thaivbd.org/n/dengues?module=2559.

สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2560). **รายงาน 506**. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2560, จาก http://www.boe.moph.go.th/boedb/surdata/disease.php?ds=66.

สำนักโรคติดต่อนำโดยแมลง. (2560). **รายงานพยากรณ์โรค "ไข้เลือดออก"ปี 2560**. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2560, จาก http://www.thaivbd.org/n/uploads/file/file_PDF/ Dengue/2560/ dengue_ forecast _60.pdf.

สุดใจ มอนไข่. (2557).**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมต่อการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของชุมชนบ้านวังไทร ตำบลวังน้ำเขียว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.** ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และชุมชน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

องอาจ เจริญสุข. (2560). **ระบาดวิทยาประยุกต์เพื่อป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก.** สมุทรสาคร: บอร์น ทู บี พับลิชชิ่ง.

Bureau of Communicable Diseases by Insects. (2017). **Prognosis report "Dengue fever" year 2017.** Retrieved January 15, 2017, from http://www.thaivbd.org/n/uploads/file/file_PDF/ Dengue/2560/dengue_ forecast_60.pdf.

Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control, Ministry of Public Health. (2017). **Report 506**. Retrieved January 3, 2017, from http://www.boe.moph.go.th/boedb/ surdata/disease.php?ds=66.

Charoensook, O. (2017). **Applied Epidemiology To prevent and control dengue fever.** Samut Sakhon: Born To Be Publishing.

Department of Disease Control. (2017). **Situation of dengue fever**. Retrieved December 26, 2016, from http://www.thaivbd.org/n/dengues?module=2559.

Good Carter V. (1973). **Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill Book.

Hornby A. S. (2001). **Oxford Advanced Learner's Dictionary** (6th ed.). Oxford: Oxford University Press.

Mornkai S. (2014). **Factors Related to Participation in Prevention and Control of Dengue Fever in the Community. Ban Wang Sai, Wang Nam Khiao Subdistrict Kamphaeng Saen District Nakhon Pathom Province.** Master of Arts Thesis. Human Resources and Community Development Program Faculty of Education and Development Sciences. Bangkok: Kasetsart University.